

МАНИФЕСТ

за справедливо и зелено икономическо възстановяване на България и справяне с последиците от кризата от COVID-19

Подобно на останалия свят, България се възстановява от икономическа и социална криза. Бързото ѝ преодоляване изисква политическа визия, предвидливост и ясен план за рестартиране на националната икономика в европейския контекст. Планът трябва да осигури справедливо, зелено и устойчиво икономическо развитие на страната, гарантиращо живота, здравето и просперитета на хората в опазена природна среда.

За последното вече се съгласиха лидерите на Европейския съюз, Европейската комисия и Европейския парламент, Организацията на обединените нации, Международния валутен фонд, Световната банка, Организацията за икономическо сътрудничество и развитие, както и множество лидери на гражданското общество и неправителствените организации, научните среди и бизнеса.

С настоящия манифест се обръщаме към българското правителство и парламент с призив за гаранции, че икономическата реорганизация и очакваната подкрепа от Европейския съюз ще направят българската икономика и общество по-зелени, по-приобщаващи, демократични и справедливи.

Досега усилията бяха съсредоточени върху най-приоритетното: мерки за намаляване на риска от разпространението на COVID-19, за да може здравеопазването да издържи на предизвикателствата. Занапред остава необходимостта от продължаваща подкрепа за хората и бизнеса – особено за пряко засегнатите, като основната помощ се очаква да дойде от европейските средства за покриване на ликвидността и нуждите за възстановяване на икономиката от пандемията.

Настъпи моментът да се планират и предприемат мерки, следвайки трите принципа на устойчивото развитие: икономически просперитет с качествена и съхранена околна среда, даваща гаранции за социално-справедлива устойчива икономика, която защитава и възстановява природата, допринася за справяне с глобалните предизвикателства като промените в климата и която гарантира здравето и благополучието на хората, образованието и възпитанието на децата, без никой да бъде изоставен.

В Европа и България се нуждаем от икономика от нов тип, осигуряваща различен път на развитие, гарантиращ необходимите блага и ресурси, както на нашето, така и на следващите поколения. Постигането ѝ изисква мерки, които са в съответствие с Европейския зелен пакт, Парижкото споразумение за климата, Целите за опазване на биологичното разнообразие и Целите за устойчиво развитие на ООН.

Именно затова настояваме за:

1. Пълна прозрачност и включване на всички заинтересовани страни при планирането и разпределението на средствата – както тези, които вече се разходват, така и тези, които предстои да бъдат разпределени по Европейския план за възстановяване. Тези средства се превръщат в основен лост за възстановяване на икономиката и ще определят пътя на развитие на цялото българско общество поне за следващите 10 години.
2. Използване на уникалната възможност България да преобрази икономиката си чрез насочване на европейските средства в подкрепа на инвестиции за икономическа и технологична трансформация чрез иновации и дигитализация, за образование и наука, така необходими за устойчивото и трайно подобряване на качеството на живот, за прилагане на решенията за възстановяване и опазване на околната среда, осигуряваща ресурсите за благосъстоянието на хората;
3. Фокус на правителството към устойчив растеж и развитие на зелена, кръгова, био-базирана, устойчива дигитална, силно конкурентна, ефективно използваща ресурсите и социално-

справедлива икономика, даваща възможности на хората у нас да имат избор и да останат да живеят, работят и просперират в България;

4. Насърчаване реализирането на европейските цели и действия във всички сектори на нашата икономика – инвестиране в екологосъобразни технологии, подкрепа на иновациите в промишлеността, въвеждане на екологичен транспорт, декарбонизация на енергийния сектор, подобряване на енергийната ефективност на сградите, увеличаване дела на биоземеделieto. Загубата на природа и биоразнообразие трябва да бъде спряна, а климатичните промени овладени, тъй като здравето на хората зависи от здравето на планетата, от адаптирането към промените в климата и от баланса в екосистемите;
5. Приоритетно икономическо възстановяване с ясни и прозрачни публични инвестиции. Те не бива да подкрепят увреждащи околната среда дейности и да блокират финансови средства в замърсяваща и въглеродно-интензивна инфраструктура, а вместо това да залагат на замяна на старата инфраструктура с модерна, чиста и ефективна такава във всички сектори – воден, енергиен, строителен, транспорт и мобилност, селско и горско стопанство, както и в редица промишлени производства.

Съществуващите екологични стандарти и политики трябва да бъдат укрепени и прилагани ефективно. Европейският Зелен пакт не е утопия, а работеща стратегия за растеж и трансформация на ЕС, която защитава хората, околната среда и бизнеса, и гарантира тяхната устойчивост. Пактът предлага решения, включително за преодоляване на социални и икономически неравенства, справяне с бедността и съхраняване на основни човешки права. С неговото осъществяване Европейският съюз ще демонстрира нов, устойчив икономически модел, уникален в своите принципи и мащаби на световно ниво. България има възможност да демонстрира лидерство в прилагането му и допълнителните средства по Европейския план за възстановяване на икономиката трябва да допринесат за това.

Публичните инвестиции и стимули за декарбонизирането на икономиката, възстановяването на природните екосистеми и опазването на човешкото здраве трябва да бъдат приоритизирани, а схемите за социално подпомагане да залагат на новите европейски цели, като Фонда за справедлив преход, който отчита и социалните и регионални аспекти в мерките за реструктуриране на икономиката към устойчив модел на развитие.

Дългосрочният характер и икономическите отговори за справяне с глобалната криза от COVID-19 изискват възможно най-широко участие на цялото общество и трябва да се заложи на открити, демократични и достъпни процеси, които да обединят усилията, знанията и уменията на всички заинтересовани страни за устойчивото възстановяване на България.

Затова настояваме заинтересованите страни да бъдем включени при консултативните процеси за планирането на мерките. Искаме също така да разберем как ще бъдат отразени различните предложения и как ще се вземат решенията. Не на последно място, държим да знаем и как ще се гарантира постигането на целите на Зеления пакт, на Европейския план за възстановяване и на Целите за устойчиво развитие на ООН.

Заявяваме готовност да дадем своя принос за това.